

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך מיוחד

התנדבות ומעורבות חברתית

יסמין לסג' - מדריכה מרכזת ארצית אגף א' חינוך מיוחד
אילנה שיפמן- מדריכה מרכזת ארצית אגף א' חינוך מיוחד

לכל תכניות "הכנה לחיים"

**אשר מיושמת על רצף הגילאים והלקויות
תשתית תפיסתית הומניסטית, אקולוגית
וחינוכית .**

הבסיס התפיסתי

התוכנית שואבת את מקורותיה מהתפיסה **ההומניסטית** החינוכית
בה התלמיד הוא במרכז.

מבחינה חינוכית מציינת גישת "**התלמיד במרכז**" את חשיבותו של
הדו שיח המבוסס על כבוד הדדי בין מורה לתלמיד/תלמידות לתלמיד.

מטרת תכנית הכנה לחיים

טיפוח מרבי

של האוטונומיה של היחיד

על מנת שיוכל לקיים

חיים של איכות

הגדרה - איכות חיים

איכות חיים גבוהה מתבטאת בתחושת שביעות רצון, סיפוק ותחושה, שהחיים הם בעלי משמעות.

איכות חיים הינו מושג סובייקטיבי, דינאמי אשר ניתן ללמוד עליו רק על פי עדותו ודבריו של האדם. (שאלוק, 1996)

איכות חיים

Being

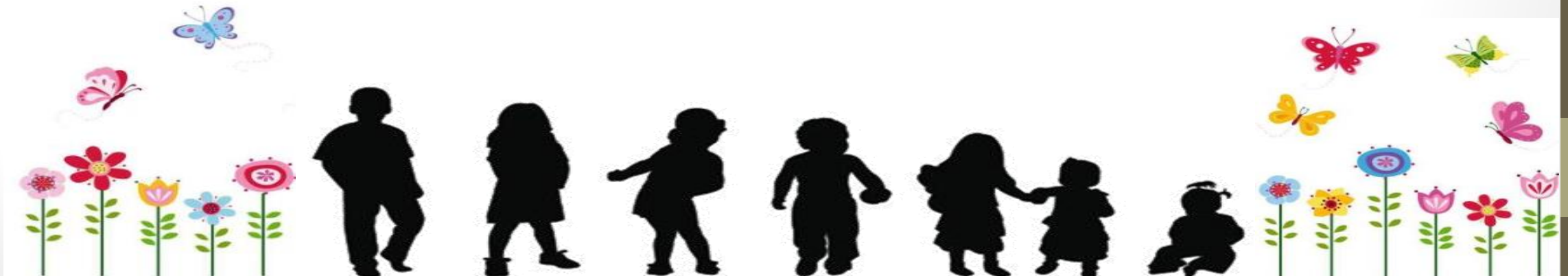
הגדרה עצמית כאדם

Belongin

מידת ההתאמה בין האדם לסביבתו

Becoming

מה האדם עושה למימוש מטרותיו

אוטונומיה

אוטונומיה מדגישה את

חופש המחשבה.

קשורה בבחירה של מערכת ערכית ובחופש פנימי.

התנסות בבחירה והשתתפות בתחומים שבחרתי בהם תורמים
לטיפול העצמאות של הצעיר.

הכוונה עצמית

הצורך באוטונומיה

הינו הצורך להכוונה עצמית,

לביטוי עצמי אותנטי,

למשמעות ולחופש בחירה.

על מנת לתמוך באוטונומיה

חשוב שהמורה ימנע מכפייה ומשליטה,

ויאפשר בחירה.

רכיבי איכות החיים

1. רווחה רגשית
2. יחסים בינאישיים
3. התפתחות אישית
4. רווחה פיזית
5. רווחה חומרית
6. ייצוג עצמי
7. השתתפות חברתית
8. זכויות

תחומי הכנה לחיים

טיפול
אישי

ידע
והשכלה

בריאות
וביטחון

פנאי

ייצוג
וסנגור
עצמי

עולם
העבודה

בית
ומשפחה

חינוך
למיניות
בריאה

שימוש
במשאבים
קהילתיים

קשר בין
אישי
חברתי

התנדבות

התפתחות אישית ומעורבות חברתית

עקרונות להתנדבות ומעורבות משמעותית

- שייכות והשתייכות
- התפתחות אישית
- ייצוג עצמי
- שיתוף פעיל
- סמכות ויוזמה
- התמדה
- משמעות לעשייה
- המשגה ועיבוד
- מעגל ההתנדבות

התנדבות ומעורבות חברתית- שינויים התאמות חלופות

- ניתן לבצע רק 70% מהשעות הנדרשות להתנסות בפעילות
- התאמת הפעילות והתפקיד לתלמיד
- ניתן להמיר התנסות אישית בקבוצתית
- ניתן לפרוס ל- 5 שנים
- באמצעות מעורבות והתנדבות לומד-ייוצג עצמי, רוכש מיומנויות לתעסוקה, מתנסה בקשר בין אישי
- דגש על אדם שתורם לחברה, חלק מהחברה, משתייך לחברה, נותן מעצמי
- בתעסוקה הדגש על אדם עובד ומשרת את האני השלי. כישורים ומיומנויות ביצוע לתועלת אישית

בעלי תפקידים בביה"ס- כיתה י'- יב'

סוג תמיכה/ מסגרת	בעלי תפקידים במסגרת	בעלי תפקידים נוספים
תלמיד בתכנית השילוב האיש	מחנכת, יועצת שכבה, רכזת שכבה, רכזת מעורבות חברתית	מדריכת מתי"א, סייעת, איש מקצוע ממקצועות הבריאות, מנהל התנדבות רשות
כיתת חינוך מיוחד	מחנכת כיתה, יועצת, רכזת חינוך מיוחד בית ספרית, רכזת מעורבות חברתית	רכזת חינוך מיוחד, מחנכת עמיתה, מדריכת מתי"א, סייעת, איש מקצוע ממקצועות הבריאות, מנהל התנדבות רשות
ביה"ס לחינוך מיוחד	מחנכת כיתה, יועצת, מובילת מעורבות חברתית, סייעת, איש מקצוע ממקצועות הבריאות	מנהל התנדבות רשות

תהליך מציאת מוקד פעילות

טכני

1. הכשרת הצוות
2. מציאת מגוון מוקדי פעילות
3. הכשרת והתאמת מוקד הפעילות
4. התאמת סוג הפעילות/ התפקיד במוקד הפעילות לתלמיד
5. מעורבות הורים בתהליך

פדגוגי

1. בניית תכנית לימודים והכשרת הצוות
2. הכנת התלמיד לקראת התנדבות בהיבט הרגשי, התנהגותי ותפקודי
3. פיתוח עצמאות (ניידות, ייצוג עצמי).
4. הכרות עם תחומי עניין, תחומי חוזק והתאמות הנדרשות לתלמיד
5. בניית זהות של אישיות מתנדבת
6. המשגה ועיבוד

"אני לא יכול לשנות את הכיוון
של הרוח, אבל אני יכול להתאים
את המפרשים שלי כך שאני
תמיד אגיע ליעד."

(ג'ימי דין)

בהצלחה!!!